

Napokon, nielen Hodžu, ale aj ďalších slovenských politikov, spájali s českými politickými predstaviteľmi mnohé rovnaké predstavy na budúce spolužitie na pôde jednotného štátu o charaktere ktorého, toľž o jeho jednotnej správnej sieti sa ešte zatiaľ nerozhodlo. V historiografii na Slovensku je menej známa činnosť spomínanej Pantůčkovej komisie, nie je napr. známy fakt, že členovia tejto komisie, ktorá bola zložená z najpoprednejších dobových českých štátoprávnych a správnych odborníkov, vypracovávali najskôr každý svoj projekt budúceho česko-slovenského spolužitia, tvorby správnej siete na území budúceho štátu a pod. Následne sa tieto projekty zrejme prediskutovali a na záver sa formoval spoločný plán. Jedným zo spolupracovníkov tejto komisie bol aj politik národnodemokratickej strany František Ježek s ktorým Hodža tiež komunikoval. Neskôr, už po vzniku ČSR pomáhal Ježek Hodžovi pri zakladaní agrárnej strany na Slovensku v nádeji, že zatiaľ ešte celkom do koalície ani opozície nezarađený vznikajúci politický smer sa pridá k jeho národným demokratom. F. Ježek vo svojom projekte propagoval už v predprevtatovom čase vznik jednotlivých krajín (v dobovej terminológii „zemí“), pričom na ich čele mali pôsobiť krajinské vlády.²⁷

Je zrejme, že Hodža rokoval neraz s členmi a spolupracovníkmi Pantůčkovej komisie. V jeho pripravovanom projekte sa vyskytujú podobné prvky. Podľa Hodžových predstáv mala pracovať Slovenská národná rada ako iniciatívny a poradný orgán československej vlády. Na jej čele mal pôsobiť 12 členný krajinský (v dobovej terminológii „zemský“) správny výbor, ktorý mal mať kompetencie niekdajšieho predprevtatového českého „zemského hejtmana alebo miestodržiteľa“. Výbor mal (podľa Hodžových predstáv) podliehať Hodžovi ako štátnemu tajomníkovi ministerstva vnútra. Mala ho vymenovať československá vláda na návrh Slovenskej národnej rady.²⁸ Každý z členov krajinského výboru mal mať na starosti jeden z referátov z niektorého odvetvia správy. Referenti mali byť vedúcimi funkcionármi aparátu svojich oddelení. Mali organizovať pracovnú náplň pridelených úradníkov svojho rezortu. Autor návrhu považoval za nevyhnutné, aby sa zjednotila štátna správa a samospráva v českých krajinách a na Slovensku. J. Opočenský vo svojej práci uviedol, že podľa Hodžovho projektu sa mal vytvoriť aj na Slovensku (v Čechách a na Morave už existoval) krajinský (zemský) snem, ktorého poslanci mali súčasne pôsobiť v celoštátnom Národnom zhromaždení.²⁹

Dr. Pantůček prerokoval Hodžom vypracovaný elaborát s Dr. Rašínom, ktorý k nemu zaujal jednoznačne odmietavý postoj. Hodža túto situáciu komentoval nasledovne: „*V Rašínovi seznal jsem tuhého centralistu. On zdůrazňoval nutnost centralisace veškeré státní výkonné moci, bez ohledu na situaci nového území, jež má býti k historickým zemím přičleněno. Já důvodil, že nic nezvedne sílu státu a jeho výkonné moci tak jistě a spolehlivě,*

27 Archiv národního muzea Praha, fond A. Rašín, kart. 14/15, Návrh predsedu vnútro politickej komisie Františka Ježka na zásady budúcej ústavy. Ježkov projekt predpokladal existenciu zemských vlád a zemských snemov, ktoré mali mať normotvornú kompetenciu a možnosť prijímať zákony, platné len na území jednotlivých Ježkom navrhovaných územných celkov, čiže Českých zemí, Slovenska a Podkarpatskej Rusi.

28 HODŽA, M.: Články, reči, štúdie, VII., s. 14.

29 OPOČENSKÝ, J.: Zrození našeho státu, s. 153.